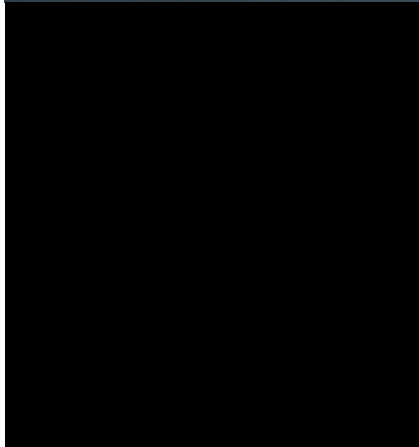

Casa de Cultura Hamburg Haus, edifici públic en funcionament per a albergar temporalment a refugiats © Guida Maymó

En els últims 5 anys, la crisi econòmica i els conflictes armats propers a Europa han fet de les grans ciutats alemanyes ciutats doblement d'acollida. Coneixedors dels resultats d'onades migratòries passades, els arquitectes i urbanistes alemanys s'enfronten al repte d'acollir i fer ciutat en temps rècord.

L'any 2015 més d'un milió de persones van arribar a Alemanya buscant refugi, duplicant el nombre de refugiats arribats l'any anterior. Això va superar qualsevol pronòstic i va desbordar totes les administracions locals. Aquest fet va marcar un punt d'inflexió, una presa

de consciència. Eren molta gent i havien vingut per quedar-se molts anys, cosa que afectava al futur de ciutats alemanyes com Hamburg, al seu planejament urbanístic, als seus processos integradors... L'arribada continuada de refugiats demana actuar ràpid, però també cal pensar en el futur. Les decisions que es prenguin avui marcaran el futur dels propers anys. Per tant, és un moment decisiu i tothom vol ser-ne partícip.

En primera instància, els Lands alemanys van posar en marxa a la tardor de 2015 el Programa de Construcció d'Excepció (*Sonderbauprogramm*), que té l'objectiu de construir, en molt poc temps, habitatges per a refugiats. La idea és que els refugiats no es poden quedar indefinidament en allotjaments temporals (containers, construccions modulars, pavellons i edificis existents readaptats) com fins ara.

Les iniciatives de la ciutat d'hamburg

Amb aquest programa, la ciutat-estat Hamburg vol construir 800 habitatges a cadascun dels seus 7 districtes. La idea és que cooperatives i empreses privades, així com l'empresa pública, construeixin aquests habitatges amb la condició que els primers 15 anys la ciutat els llogarà a refugiats. Aquests edificis, anomenats també "edificis exprés", es construiran seguint la normativa i requeriments actuals. La diferència és que durant el temps en què hi viuran els refugiats, hi viuran el doble de persones de les que hi viurien en una situació normal. Així, en aquests 800 habitatges per districte, es calcula que hi podran viure uns 4.000 refugiats i a tota la ciutat un total de 28.000. Són també designats "allotjaments per a refugiats amb perspectiva d'habitatge", ja que es preveu que després dels 15 anys siguin habitatges normals i, per tant, enlloc d'encabir-hi 4.000 persones, n'hi visquin 2.000.

Paral·lelament a les iniciatives del govern hamburguès per afrontar l'arribada en massa de refugiats, el febrer d'aquest any 2016, el **Col·legi d'Arquitectes d'Hamburg** (*Hamburgische Architektenkammer HAK*) feia una crida a buscar l'oportunitat que s'amaga darrera de tota crisi. En un escrit, **la presidenta del Col·legi, Karin Loosen**, demanava una planificació intel·ligent, la valentia d'experimentar i màniga ampla pel que fa a les normatives tècniques (tan estrictes en general a tot Alemanya). També reclamava unificar esforços des de polítiques d'habitatge i polítiques de refugiats. I, finalment, anunciava l'obertura d'una línia telefònica i una hora de consulta per donar consell a promotors, cooperatives, etc.

En aquest mateix sentit, un mes després, el mateix Col·legi d'Arquitectes d'Hamburg va organitzar un taller en què es va treballar el tema de l'acolliment de refugiats a la ciutat. En el taller, de títol "Hamburg ciutat d'acollida... però com?", es va convidar a gent de l'àmbit de l'arquitectura, la política, l'administració i la participació ciutadana.

Van sortir molts temes a debat. Entre ells, per exemple, la necessària actualització del Pla d'Usos de la ciutat: en moltes zones encara hi ha la tradicional separació estricta d'usos, que en molts casos no facilita un barri vital i actiu. I es reivindicava que les plantes baixes puguin ser intercanviadors socials i punt de partida de processos microeconòmics. També es va fer una crítica referent a la ubicació d'aquests nous barris, fins ara pensats des de la matemàtica segons els habitants i m² de superfície dels districtes, enlloc de buscar senzillament els solars que més potencial tenen per a ser receptors d'aquests nous barris. També es va fer èmfasi en la importància de fer processos de participació ciutadana (així com de participació dels refugiats) per evitar conflictes posteriors.

El paper de la Universitat

En l'àmbit de la Universitat també es reflexiona sobre el tema. Per exemple, el professor Jörg Friedrich, que s'ha dedicat a buscar solucions econòmiques i socialment integradores a la seva càtedra de la Universitat Leibniz de Hannover, treballa amb els seus alumnes el que ell anomena Arquitectura de Benvinguda (*Willkommensarchitektur*). Partint de la base que els containers costen 20.000€ i que, degut a l'actual demanda, molts cops estan exhaurits, ja no són la gran solució. Per això, pensen conceptes per a allotjar refugiats utilitzant l'arquitectura de manera integradora, reduint el temps d'execució del projecte i minimitzant les despeses a cost de containers. Així doncs, fan propostes com reomplir ruïnes arquitectòniques com l'antic pavelló holandès, fer remuntes sobre cobertes planes com en la pròpia Universitat de Hannover, omplir edificis d'aparcament, ja que alguns d'ells els darrers anys sempre estan mig buits, permetre l'habitatge en un 1% dels horts familiars (*Kleingarten/Schrebergarten*) o omplir buits urbans (com l'espai entre dues mitgeres de 4 o 5 metres d'amplada). El denominador comú de tots els projectes és que no impliquin un allotjament massiu (sinó petites unitats repartides per la ciutat), que estiguin en llocs urbans relativament centrals i promovent l'intercanvi i la proximitat dels refugiats amb els habitants.

En Manuel Herz, un arquitecte que des de fa anys investiga i publica sobre l'arquitectura dels camps de refugiats de l'oest del Sàhara, comenta en una entrevista a *Zeit Online*: "La clau és que la població tingui contacte amb els refugiats, i això es pot aconseguir a través de l'arquitectura o l'urbanisme".

També estan implicats en aquest tema els estudiants d'*Habitat Unit* del professor Philipp Misselwitz, a la TU-Berlin. En aquest cas, treballen més amb accions i amb arquitectures inductores d'activitat. Reflexionen sobre com els refugiats poden prendre part de la ciutat, ser actors de la ciutat. D'aquí surten conceptes com una cuina comunitària en un parc, un hort urbà, un servei de subministrament de menjars en bicicleta...

A part de prendre decisions sobre la integració dels refugiats, cal pensar també en conceptes de construcció econòmica, tema d'actualitat a les grans ciutats alemanyes. Hamburg és ciutat d'acollida d'ençà de la crisi econòmica i porta construint en els últims anys 6.000 habitatges per any i, tot i això, sense comptar amb els refugiats, té dèficit d'habitatge. Aquest dèficit provoca una alta demanda i porta com a conseqüència que des de fa uns anys els preus del lloguer augmenten dràsticament any rere any.

Els controvertits "habitatges eficients". L'opinió dels arquitectes

Per això, el Parlament Hamburguès va aprovar el passat 15 de setembre de 2016, amb els vots de SPD i els Verds, l'anomenat "Habitatge Eficient" (*Effizienzwohnungsbau*). Entre l'habitatge social i l'habitatge finançat lliurement, han creat un nou tipus d'habitatge que s'oferirà a un cost *acceptable* (entre 8 i 9€/m², amb estabilitat de 10 anys) per un gruix notable de població, que si bé no entra en el grup de l'habitatge social, tampoc es pot permetre els preus de mercat actuals, que no baixen dels 12€/m². Segons la SPD, l'habitatge és el tema social clau del futur d'Hamburg.

Aquests "habitatges eficients" no seran subvencionats. Per tant, la idea del govern és que els inversors construeixin cases molt barates, fent una cosa semblant a cases en sèrie. A més, qui construeixi aquest tipus d'habitatge, podrà rebre solars municipals a un preu més econòmic.

Els arquitectes, naturalment, han posat el crit al cel. S'estan reduint els costos de disseny, sense tenir en compte les causes alterables de l'augment dràstic dels costos de la construcció en els darrers anys. En realitat, són molts els factors que provoquen aquest increment: l'augment del preu dels materials de construcció, l'augment del preu dels solars degut a una oferta limitada (punt on la ciutat pot decidir, ja que uns quants solars són públics), uns processos de canvi del Pla d'Usos o d'obtenció de llicència llargs i fatigosos, i uns requeriments tècnics cada cop més alts per als projectes d'edificació. Si es redueixen els costos únicament a base d'estandardització i tipificació, ens podem trobar aviat amb urbanitzacions com les dels anys 60 i 70...

Aquest 2016 just s'inicien les obres dels habitatges per a refugiats, i a partir d'ara s'iniciaran també els projectes dels "habitatges eficients"... Tot i les múltiples teories i reflexions que es puguin fer sobre el tema, finalment, són els arquitectes, urbanistes i promotors els que estan tirant endavant els projectes i els que definiran els futurs barris de la ciutat i la seva integració dins la ciutat. Segons el professor Jörg Friedrich "potser estem davant d'un altre moment d'aquests on s'ha de construir molt i molt ràpid. I és important que els arquitectes hi tinguin un paper destacat per a evitar grans destrosses com en altres temps..."

Guida Maymó Camps, arquitecta corresponsal del COAC a Hamburg (Alemanya)

Referències:

Der Spiegel *Endlich verständlich: Fakten zur Flüchtlingskrise?* (25.06.2016)

Conferència d'Ole Jochumsen, del departament d'Urbanisme i Habitatge de la ciutat d'Hamburg (02.03.2016)

Conferència de Matthias Kock, departament d'Urbanisme i Habitatge de la ciutat d'Hamburg
Col·legi d'Arquitectes d'Hamburg / Hamburger Architektenkammer www.akhh.de

Baunetzwoche#423 *Give them Shelter, willkommen in Deutschland?*

Rheinischen Post *Würdige Architektur für Flüchtlinge?*

Norddeutscher Rundfunk www.ndr.de

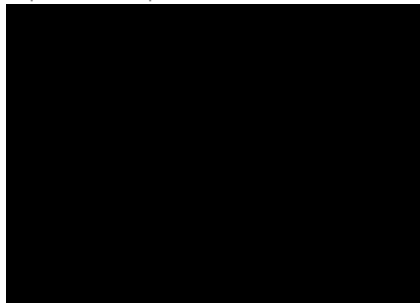
[Log in to post comments](#)[Español](#)

[Tornar](#)

Xarxa de Corresponsals COAC

Image not found

https://www.arquitectes.cat/sites/default/files/131202_Xarxa_Corr_0_mon_3.png

© Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

The **journal** is part of the website **arquitectes.cat**, and its aim is to approach the reality of the cities and countries that constitute the **COAC Correspondents' Network**, creating an opinion space where our correspondents write about issues related to architecture from a professional point of view, while including also cultural and social issues.

In the journal you will find, for instance, a chronicle of the Sarajevo Architectural Festival, written by our correspondent in Bosnia Herzegovina, Relja Ferusic; and an article comparing the Sagrada Familia with the Sidney Opera, by Cristina Aranzubia and Vitor Olivar, correspondents in Sydney. You will also find an explanation of the legal framework, approval of projects and building permits in Germany, reported by Carlos Vidal, correspondent in Frankfurt.

We invite you to read the journal **here**.

The **COAC Correspondents' Network** has currently 43 architects in 35 countries around the world. The network, which started two years ago, is formed by a group of architects that work abroad and volunteer as point of contact for COAC members who are interested in internationalisation. Their aim is to give members an initial advice and counseling that facilitates a fastest integration to their new international professional, social and cultural environments. This way, member architects receive high value, fully actualized and first-hand

information.

Do you want to know more about the COAC Correspondents' Network? You will find more information [here](#) (membership is required).

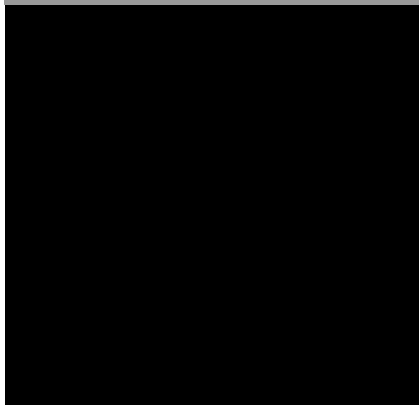
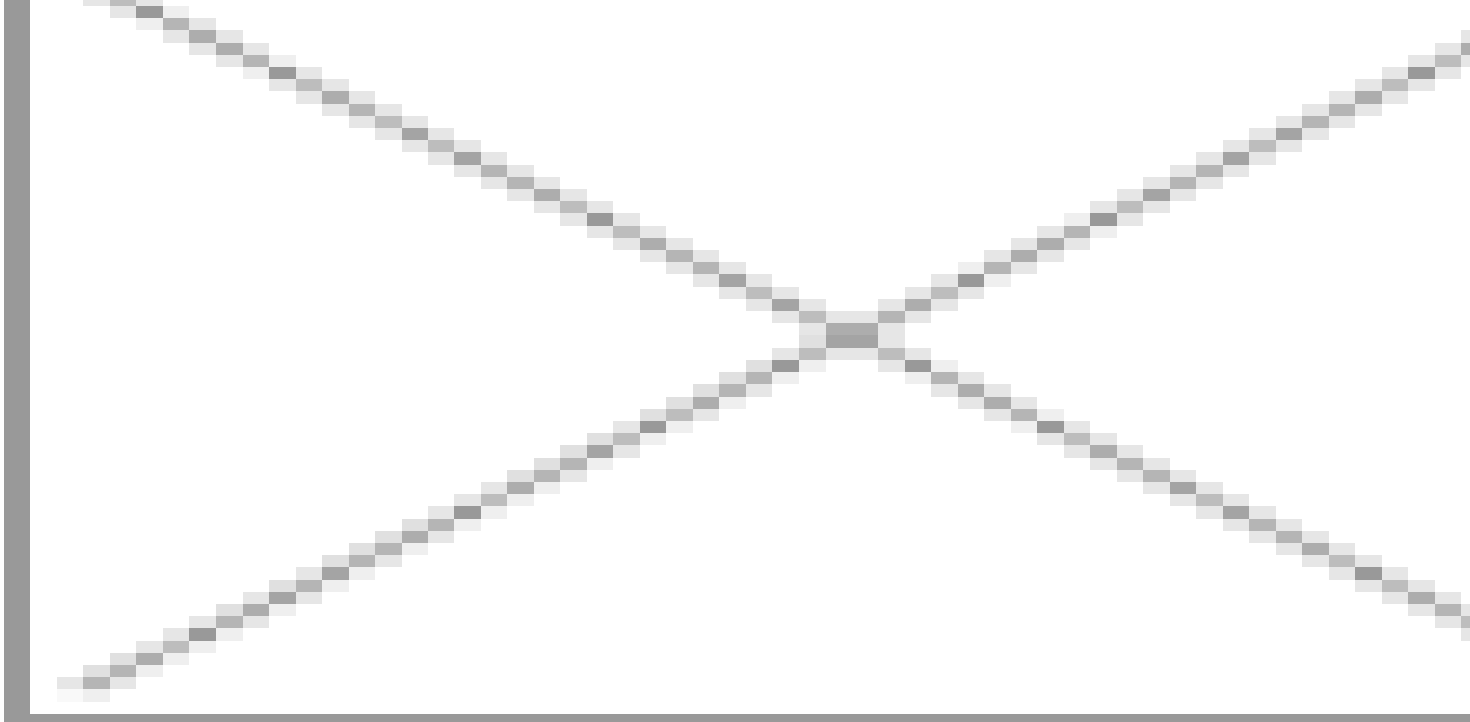

[Log in to post comments](#)[Català](#)

Tornar

image not found

<https://www.arquitectes.cat/sites/default/files/Khan%20La%20Bet%20ok.jpg>

© La Bet

Up early on a wintry Saturday morning, you decide to take the car up to Portland (Maine) to spend the day touring the gorgeous coast of New England, when?

'Oh, wait!'

'Yeah, yeah.'

While making a coffee and grabbing a few things, a quick Google of the route reveals that if you take a small detour from the route you'll find one of Louis Khan's legendary buildings.

What we architects do from professional bias is nothing new to those used to living with us? So off we head for Exeter (New Hampshire). The immediate impression on arriving is that the little town has grown up around this university complex that occupies the most central part of the current urban layout, almost certainly the first urban development here in the late 19th century. Today, its position is quite central.

An American football stadium and as many tennis courts as you could wish for, comfortably bolstered by a collection of student buildings from the early 20th century. The whole is very representative of the Georgian architecture of New England. Yet amid the student complex appears this red brick cube with cropped edges and a seeming desire to close itself off from its immediate surroundings. Protected, yet permeable.

Yes, it's the Exeter Library (Class of 1945 Library) by Louis Khan (1972).

The entrance, via a grand stone stairway, leads you to the first floor where there is an immense atrium topped by a huge clerestory, from which all the floors of the library branch off. A master of spatial hierarchy, Khan organised the vertical service spaces in two of the corner of the building. The floors alternate between full floors and mezzanines, providing study spaces in the double-height areas created at the facade. The quality of the space generated, with the specific design of each student desk that in itself forms part of the module of wooden window frame surrounds, combined with the inpouring of natural light that penetrates the spaces, confers a sense of lightness and ease to studying that I have never experienced before.

It may be that the best thing you could possibly do at Exeter is study.

On every floor that gives onto the central atrium, reading tables invite you to admire the circular structure surrounding you. This concrete core, where anything that is not actually structural is finished in wood, is illuminated by the huge clerestory topping the atrium. The sensation of height and silence is almost monastic.

Visiting with someone who is passionate about photography turned this little detour from the Saturday plan into an unexpected treat. Both of us will remember it for the magic of the building and the excellent photographic material that arose from it. Simply inspirational.

A few kilometres further on is Frank Lloyd Wright's Zimmerman House. But, luckily for my companion, it wasn't open and we managed to spend at least half the day where we had initially planned, in Portland. By way of an anecdote, I can report that you can eat very well in Portland, but if you're passing through you won't remember it for its attractive architecture or urban sensibilities. It's always a good idea to deviate a little from the planned route? You never know what you might find!

Esteve Solà, architect. COAC correspondent in San Francisco, USA

[Log in to post comments](#)[Català](#)[Español](#)

Tornar

© Mara Kramer, arquitecta

El presente escrito es un homenaje al arquitecto brasileño Oscar Niemeyer, que tuvo una excelente relación con el Colegio de Arquitectos de Catalunya.

Esta obra de Oscar Niemeyer en el Estado de Tocantins no es muy conocida, quizás por situarse en una ciudad lejana de los centros de producción de cultura y de muy reciente creación. La ciudad tiene solo 27 años y fue fundada para ser capital de un Estado (Provincia) nuevo, creado a partir de la división de un Estado muy grande.

El Memorial Coluna Prestes fue inaugurado el 5 de octubre de 2001, destinado a abrigar la documentación referente a la marcha realizada por la Coluna Prestes, durante el Movimiento Tenentista de 1922. La marcha liderada por Luis Carlos Prestes recorrió cerca de 25 mil kilómetros en el interior de Brasil pregonando el final de la República Velha, la modernización del país y la realización de reformas sociales. El pasaje de la Coluna por el actual territorio tocantinense, a mediados de 1925, marcó fuertemente la historia de los municipios del entonces Norte Goiano. Posteriormente, Prestes, denominado el Cavaleiro da

Esperança, ayudó a fundar, y se convirtió en militante del Partido Comunista Brasileiro - PCB.

Así como Luis Carlos Prestes, Oscar Niemeyer también militó en el Partido Comunista Brasileiro, talvez influenciado por el propio Prestes conforme relata Niemeyer en una entrevista concedida en ocasión de la exposición de su obra realizada en conmemoración a los 80 años del arquitecto en 1983.

En 1992 Niemeyer realiza el proyecto para la construcción de un memorial para la Coluna Prestes para ser construido en la Barra da Tijuca en Rio de Janeiro, oportunidad del arquitecto para homenajear a su amigo. Como la obra no fue realizada en Rio de Janeiro, el proyecto fue traído y ejecutado en Palmas, por invitación del entonces gobernador Siqueira Campos.

La idea de Niemeyer sobre la implantación del memorial de la Praça dos Girassóis era ambiciosa, visionaba una reestructuración de los espacios conforme se constata en el texto abajo indicado:

La idea sería reestudiar la plaza. Anunciar que se pretende hacerla más bonita, con cuatro campos de deporte, o playground protegido por un cuadrilátero de (10 x 10) de mangueiras (árboles), etc.

Las ideas de Niemeyer en cuanto a una mayor intervención en la plaza no fueron aceptadas por el gobierno tocantinense, pero las partes llegaron a un acuerdo sobre la construcción del memorial, siendo dada la orden para el inicio de la obra en el 09 de enero de 1997.

Terminada la obra y después del montaje de la exposición compuesta por fotografías, documentos y objetos personales de Luis Carlos Prestes, totalizando trescientas piezas donadas por la familia, el memorial fue inaugurado en fecha de 5 de octubre de 2001.

El edificio ocupa un área de 570,40 m², situado en la extremidad Su-doeste de la Praça dos Girassóis. El edificio está compuesto por dos niveles sobre una base elevada. En la planta baja se localiza la sala de exposición y en el subsuelo un auditorio con 99 lugares con acceso tanto por la sala de exposición como por el exterior, directamente de la plaza, dotado de cabina de proyección y sanitarios. El Memorial Coluna Prestes integra un conjunto histórico y cultural en homenaje a la Coluna Prestes, comprendiendo también un Monumento a los 18 do Forte del escultor Mauricio Bentes, y la escultura en bronce de Luis Carlos Prestes del mismo escultor, denominada O Cavaleiro da Luz. La escultura de Prestes se localiza al final de una *promenade arquitetural*, elemento recurrente en la obra de Niemeyer. En este caso, la rampa tortuosa simboliza la caminata de Prestes por el interior de Brasil. La presencia de esta escultura en la obra fue una propuesta del propio Niemeyer.

La forma del Memorial remite, haciendo un esfuerzo de asociación formal, a otras obras de Niemeyer. Las semejanzas son más perceptibles si compararnos el Memorial con la Iglesia de São Francisco de Assis construida en 1940, localizada en el conjunto de Pampulha en Belo Horizonte. En esta iglesia destacan las curvas, la transparencia, y el hormigón armado capaz de crear formas sinuosas y ligeras que tanto agradaban a Niemeyer. Otro edificio en el cual se observan semejanzas es la Biblioteca do Memorial da América Latina en São Paulo con su forma abovedada, interceptada por grandes vigas. En estos dos ejemplos, así como en el Memorial, la línea curva toma la forma abovedada, marcada por una pared de cerramiento en vidrio definiendo la transparencia, y la fuerte relación con el ambiente externo resaltando la ligereza sugerida y exaltada por Niemeyer.

Volviendo al Memorial, el edificio posee seis metros de altura en el punto máximo del vértice de la parábola arquitectónica. Sus fachadas Norte y Sur son compuestas por una pared de vidrio espejado cerrando la parábola que se proyecta tres metros al frente de esta pared protegiendo de la incidencia directa de los rayos solares. Esta piel de vidrio aporta la iluminación natural adecuada a los ambientes de exposición y la transparencia sugerida por el estilo de Niemeyer, llevando al observador a estar en contacto constante con el medio externo, con el conjunto histórico cultural al cual pertenece el monumento y la propia ciudad que lo circunda.

Al frente de esta pared de vidrio en ambas caras, Norte y Sur, existe un elemento en hormigón que representa las hojas de una palmera. Una expresión de la relación del proyecto con el sitio.

El edificio se destaca en el conjunto edificado de la capital. Adquirió un status de icono arquitectónico del estado, primeramente por la arquitectura inconfundible de uno de los mayores arquitectos de Brasil, así como por ser un rescate de la historia del estado.

El edificio del Memorial Coluna Preste es una demostración de cómo la arquitectura puede ser simple sin dejar de ser bella.

Héctor Morelli, arquitecto. Corresponsal del COAC en Palmas, Estado de Tocantins, Brasil. Con la colaboración de Mara Kramer, arquitecta.

Log in to post comments [Català](#)

Tornar

« [primer](#) [anterior](#) ? [90919293](#) **94** [95969798](#) ? [següent](#) [últim](#) »

[more](#)

Copyright@ Col·legi d'Arquitectes de Catalunya :

<https://www.arquitectes.cat/en/taxonomy/term/697/sites/all/themes/coac/img/apple-touch-icon.png?page=93>